

F. t. l. vedr. fuldbyrdelse af straf m.v.

(proportionalitetsprincippet), og skal altid ske under hensyntagen til den smerte og det ubehag, som indgrebet indebærer for den, der udsættes for magtanvendelsen (skånsomhedsprincippet).

Desuden er der i forskriften fastsat regler om, at det personale, der skal anvende pebersprayen, skal modtage uddannelse heri, og institutionerne skal fastsætte lokale retningslinjer om, hvilket personale der må anvende peberspray. Efter de svenske regler kan personalet bære peberspray som permanent udstyr. Når pebersprayen har været anvendt, skal der ydes hjælp til den person, der har været udsat for magtanvendelsen. Endvidere skal lederen for den pågældende institution og den centrale sikkerhedsenhed i den svenske kriminalforsorg underrettes om anvendelse af peberspray.

Den svenske kriminalforsorg har oplyst, at man i praksis både har anvendt peberspray i forbindelse med indsattes overfald mod personalet og i forbindelse med indsattes indbyrdes overfald, herunder ved anvendelse af stikvåben. Det er den svenske kriminalforsorgs erfaring, at personalet med anvendelsen af peberspray kan gribe tidligere ind i en potentielt risikofyldt konflikt, så personalets magtanvendelse bliver mindre voldsom. Hertil kommer, at det er den svenske kriminalforsorgs erfaring, at der er en væsentlig præventiv effekt forbundet med anvendelsen af peberspray, idet alene truslen om anvendelse af peberspray i mange tilfælde har været tilstrækkelig til, at den indsatte er afstået fra yderligere voldelig adfærd. Der har ikke i forbindelse med den svenske kriminalforsorgs anvendelse af peberspray været tilfælde med medicinske skadevirkninger hos personer, som har været udsat for peberspray.

3.4. Som nævnt ovenfor anvendes peberspray allerede i dag som magtmiddel bl.a. i politiet og i den svenske kriminalforsorg, og der er både i politiet og hos den svenske kriminalforsorg gode erfaringer med at anvende peberspray. Brug af peberspray kan således medvirke til at begrænse anvendelsen af andre mere indgribende magtmidler, og erfaringerne fra både politiet og den svenske kriminalforsorg viser, at truslen om at anvende peberspray i flere tilfælde har været tilstrækkelig til at hindre yderligere voldelige handlinger mv., således at alene truslen om at anvende peberspray har haft en væsentlig præventiv effekt.

Anvendelsen af magtmidler i Kriminalforsorgens institutioner her i landet er generelt begrænset, bl.a. fordi sikkerheden i vidt omfang baseres på den såkaldte dynamiske sikkerhed, dvs. personalets løbende kontakt med og kendskab til de indsatte, som indebærer, at tilspidsede situationer kan imødegås. I 2007 blev der således i alt anvendt magt i Kriminalforsor-

gens institutioner i 199 tilfælde, hvoraf langt hovedparten (179 tilfælde) angik magtanvendelse ved brug af håndkraft (greb). Der blev alene anvendt stav 7 gange og skjold 13 gange, og der blev slet ikke anvendt tåregås.

I lyset af de gode erfaringer med anvendelse af peberspray som magtmiddel i politiet og i den svenske kriminalforsorg finder Justitsministeriet, at det bør vurderes, om der også i den danske kriminalforsorg bør være mulighed for at anvende peberspray som magtmiddel. Der synes således i praksis at være en præventiv effekt alene ved en trussel om at anvende peberspray. Direktoratet for Kriminalforsorgen har foreslået, at der i første omgang iværksættes en forsøgsordning med peberspray som magtmiddel i visse af Kriminalforsorgens institutioner med henblik på at indhøste praktiske erfaringer, der kan danne grundlag for en stillingtagen til, om peberspray bør indføres som et permanent magtmiddel også i den danske kriminalforsorg.

Som anført i pkt. 2 ovenfor antages straffuldbyrdesloven at indeholde en udtømmende opregning af, hvilke magtmidler der kan anvendes i Kriminalforsorgen, og en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray vil derfor kræve en særlig lovhjemmel. Justitsministeriet foreslår på denne baggrund, at der i straffuldbyrdesloven indsættes en hjemmel til, at justitsministeren kan iværksætte en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray i visse af Kriminalforsorgens institutioner.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der således blive iværksat en forsøgsordning med brug af peberspray som magtmiddel i udvalgte institutioner i Kriminalforsorgen. Straffuldbyrdeslovens almindelige regler om magtanvendelse vil i givet fald finde anvendelse også for brug af peberspray som magtmiddel, herunder at brug af peberspray skal ske i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet og skånsomhedsprincippet, jf. straffuldbyrdeslovens § 62, stk. 3 og 4. Forsøgsordningen vil blive udformet sådan, at peberspray, herunder trussel om at bruge peberspray, f.eks. vil kunne anvendes i en situation, hvor institutionen ellers ville overveje at anvende tåregas eller stav og skjold mod en indsat, som vil angribe personalet, når personalet forsøger at komme ind i den indsatte celle.

Der vil endvidere blive fastsat nærmere regler om anvendelsen af peberspray som magtmiddel. Det vil bl.a. blive fastsat, at før peberspray i givet fald tages i brug mod en person, skal den pågældende så vidt muligt orienteres om, at institutionen har til hensigt at bruge peberspray, hvis ikke institutionens påbud efter-